

معاونت آموزشی

مدیریت نیازسنجی و ارزشیابی آموزش

**ارزشیابی اثربخشی دوره‌های آموزشی
سامانه مشارکت‌های اجتماعی سازمان‌های مردم‌نهاد
استان چهارمحال و بختیاری**

فروردین ماه ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۳	..... مقدمه
۴	..... پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی فضای مجازی
۶	..... پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی طلاق
۸	..... پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی اعتیاد
۱۰	..... پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی خشونت و خودکشی
۱۲	..... مهارت‌های گزارش‌نویسی در سازمان‌های مردم‌نهاد جوانان

مقدمه

همه‌گیری کرونا با تأثیرات مثبت و منفی چشمگیر خود بر همه ساحت‌های زندگی بشر، سبب تغییرات بنیادین در سبک زندگی افراد، گروه‌ها و سازمان‌ها شده است. یکی از این تغییرات، ورود بیش از پیش فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در حوزه‌های مختلف، از تجارت و توریسم گرفته تا آموزش است. هم‌اکنون آموزش الکترونیکی دیگر نه یک انتخاب، بلکه یک الزام است و ما شاهد گسترش و تقاضای روزافزون برای این نوع آموزش هستیم.

مرکز آموزش مدیریت دولتی نیز با علم به این تغییرات توانسته است خود را با این شیوه ارائه آموزش تطبیق داده و ضمن برگزاری دوره‌های خود با این رویکرد، از ظرفیت ایجادشده برای ارائه خدمات به سایر بخش‌های دولتی و غیردولتی، از جمله در حوزه آموزش مشارکت‌های اجتماعی سازمان‌های مردم‌نهاد، استفاده کند. با گسترش کمی و کیفی آموزش‌های الکترونیکی، ضرورت ارزشیابی اثربخشی آنها دوچندان شده است. اهمیت ارزشیابی در این است که با فراهم آوردن اطلاعات موثق و به‌موقع، به مدیران و مجریان آموزش در تصمیم‌گیری راجع به تداوم، تعدیل، یا توقف برنامه‌های آموزشی کمک می‌کند.

در این گزارش درصدد هستیم دوره‌های آموزشی سامانه مشارکت‌های اجتماعی سازمان‌های مردم‌نهاد استان چهارمحال و بختیاری را، با توجه به سطوح اول (سطح واکنش) و دوم (سطح یادگیری) مدل کرک‌پاتریک، به صورت کمی و کیفی ارزشیابی کنیم.

عنوان دوره	مدرسان	تعداد پاسخگویان
پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی فضای مجازی	محمد قاسمی / محمد ربیعی / یزدان یگانگی	۹۳

سطح ۱												سطح ۲
میانگین نظری = ۲/۵	متغیر	کیفیت صدا	کیفیت تصویر	هماهنگی	زمان دوره	کیفیت مدرس	کیفیت محتوا	کیفیت تدریس	کیفیت آزمون	کیفیت سامانه	رضایت کلی	یادگیری ادراکی
	میانگین	۳/۶۶	۳/۶۳	۳/۶۶	۳/۶۶	۳/۶۴	۳/۶۵	۳/۶۳	۳/۶۰	۳/۶۶	۳/۶۴	۳/۶۹
	انحراف استاندارد	۰/۴۴	۰/۴۳	۰/۴۶	۰/۴۷	۰/۴۵	۰/۴۵	۰/۴۷	۰/۵۲	۰/۵۱	۰/۴۱	۰/۴۴
	وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، تحلیل داده‌های سطح ۱ نشان می‌دهد که فراگیران دوره فوق را در ابعاد هشت‌گانه سطح واکنش بالاتر از میانگین نظری ارزیابی کرده‌اند و در مجموع از دوره رضایت داشتند. همچنین تحلیل داده‌های سطح ۲ نشان می‌دهد که به زعم فراگیران، شرکت در دوره آموزشی فوق منجر به کسب دانش و مهارت شده است.

نقاط قوت	فراوانی	نقاط ضعف	فراوانی
رضایت از دوره	۳۷	صدا و صداپردازی نامناسب	۱
محتوای دوره	۲۵		
آموزنده بودن دوره	۲۲		
تدریس	۱۷		
پشتیبانی از دوره	۸		
استفاده از وسایل کمک آموزشی	۷		
مدرس	۴		
تصویر و تصویرپردازی مناسب	۱		

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، به زعم فراگیران، از جمله نقاط قوت اصلی دوره فوق عبارتند از:

۱. عالی و خوب بودن دوره.
۲. تدوین مناسب محتوای دوره و کاربردی بودن آن در زندگی روزمره بویژه در مباحثی همچون نحوه استفاده صحیح از فضای مجازی و تکنیک‌های مدیریت در فضای مجازی و تکنیک‌های رژیم مصرف رسانه‌ای

۳. توضیحات قابل فهم و گویا و استفاده مدرس از مثال‌های متنوع و بیان نکات کلیدی
  ۴. افزایش سطح آگاهی و آشنایی با سواد رسانه‌ای، آسیب‌های فضای اجتماعی، تهدیدها و فرصت‌های فضای مجازی.
  ۵. مناسب بودن رفتار مجریان و پیگیری و حل مشکلات فراگیران و اطلاع‌رسانی به‌موقع
  ۶. استفاده از اسلاید و کلیپ‌های آموزشی
  ۷. تسلط مدرسین
  ۸. واضح بودن زیرنویس‌ها
- با این وجود، دوره فوق با نواقصی نیز همراه بود، از جمله:
۱. وجود نویز در صدای مدرس

عنوان دوره	مدرسان	تعداد پاسخگویان
پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی طلاق	ذبیح‌اله کاوه فارسانی / حسین پوربختیار / احمد طاهری فرد	۱۰۱

میانگین نظری = ۲/۵	سطح ۱											سطح ۲
	متغیر	کیفیت صدا	کیفیت تصویر	هماهنگی	زمان دوره	کیفیت مدرس	کیفیت محتوا	کیفیت تدریس	کیفیت آزمون	کیفیت سامانه	رضایت کلی	یادگیری ادراکی
میانگین	۳/۵۲	۳/۵۳	۳/۵۵	۳/۵۲	۳/۵۶	۳/۵۶	۳/۵۴	۳/۴۶	۳/۵۸	۳/۵۱	۳/۵۸	
انحراف استاندارد	۰/۵۱	۰/۵۱	۰/۵۲	۰/۵۵	۰/۴۸	۰/۵۲	۰/۴۹	۰/۵۸	۰/۶۰	۰/۵۰	۰/۵۰	
وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، تحلیل داده‌های سطح ۱ نشان می‌دهد که فراگیران دوره فوق را در ابعاد هشت‌گانه سطح واکنش بالاتر از میانگین نظری ارزیابی کرده‌اند و در مجموع از دوره رضایت داشتند. همچنین تحلیل داده‌های سطح ۲ نشان می‌دهد که به زعم فراگیران، شرکت در دوره آموزشی فوق منجر به کسب دانش و مهارت شده است.

نقاط قوت	فراوانی	نقاط ضعف	فراوانی
رضایت از دوره	۳۳	صدا و صدایزدایی نامناسب	۲
آموزنده بودن دوره	۱۷	اینترنت ضعیف	۲
تدریس	۱۵	مجازی بودن دوره	۲
محتوای دوره	۹		
پشتیبانی از دوره	۷		
مدرس دوره	۴		

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، به زعم فراگیران، از جمله نقاط قوت اصلی دوره فوق عبارتند از:

۱. عالی و خوب بودن دوره
۲. افزایش دانش و معلومات در زمینه‌هایی همچون اختلال دو قطبی، ارتباط زناشویی باز و بسته، و یادگیری تکنیک‌هایی همچون حل تعارضات زناشویی و تحلیل رابطه زن و شوهر.
۳. تدریس و ارائه خوب و گام به گام دوره و استفاده از پرسش و پاسخ و موردها
۴. کاربردی بودن و تناسب مطالب با نیازهای جامعه

۵. پشتیبانی و اطلاع‌رسانی خوب از دوره

۶. مدرس و پرانرژی بودن وی

با این وجود، دوره فوق با نواقصی نیز همراه بود، از جمله:

۱. وجود نویز در صدای مدرس

۲. قطعی اینترنت

۳. مجازی بودن دوره

عنوان دوره	مدرس	تعداد پاسخگویان
پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی اعتیاد	محمد ربیعی / طیبه شریفی / شهرام مقدس	۹۰

		سطح ۱										سطح ۲
میانگین نظری = ۲/۵	متغیر	کیفیت صدا	کیفیت تصویر	هماهنگی	زمان دوره	کیفیت مدرس	کیفیت محتوا	کیفیت تدریس	کیفیت آزمون	کیفیت سامانه	رضایت کلی	یادگیری ادراکی
	میانگین	۳/۶۰	۳/۵۴	۳/۵۵	۳/۵۷	۳/۵۸	۳/۶۱	۳/۵۶	۳/۶۲	۳/۶۷	۳/۵۸	۳/۵۹
	انحراف استاندارد	۰/۵۲	۰/۵۱	۰/۵۳	۰/۵۹	۰/۴۵	۰/۴۴	۰/۴۹	۰/۴۷	۰/۴۹	۰/۴۶	۰/۴۱
	وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، تحلیل داده‌های سطح ۱ نشان می‌دهد که فراگیران دوره فوق را در ابعاد هشت‌گانه سطح واکنش بالاتر از میانگین نظری ارزیابی کرده‌اند و در مجموع از دوره رضایت داشتند. همچنین تحلیل داده‌های سطح ۲ نشان می‌دهد که به زعم فراگیران، شرکت در دوره آموزشی فوق منجر به کسب دانش و مهارت شده است.

نقاط قوت	فراوانی	نقاط ضعف	فراوانی
رضایت از دوره	۳۸	کاربردی نبودن دوره	۳
محتوای دوره	۱۵	ایترنت ضعیف	۲
آموزنده بودن دوره	۱۱		
تدریس	۹		
مدرس	۴		
پشتیبانی از دوره	۴		
استفاده از وسایل کمک‌آموزشی	۱		
تصویر و تصویربرداری مناسب	۱		

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، به زعم فراگیران، از جمله نقاط قوت اصلی دوره فوق عبارتند از:

۱. عالی و خوب بودن دوره
۲. مفید، کاربردی، کامل، به‌روز بودن، و تناسب مطالب و مباحث با نیازهای جامعه و جوانان
۳. یادگیری مباحثی همچون مقابله با مواد مخدر یا کارهای پس از ترک اعتیاد
۴. تدریس شیوا و استفاده از پرسش و پاسخ

۵. تسلط و تجربه مدرس

۶. اطلاع‌رسانی و پشتیبانی به موقع و خوب از دوره

۷. استفاده از اسلایدها و کلیپ‌های آموزشی

۸. خوب بودن کیفیت تصویر

با این وجود، دوره فوق با نواقصی نیز همراه بود، از جمله:

۱. کاربردی نبودن مطالب

۲. قطع و وصل شدن اینترنت

عنوان دوره	مدرسان	تعداد پاسخگویان
پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی خشونت و خودکشی	محمد قاسمی / طیبه شریفی / شهرام مقدس	۹۲

		سطح ۱										سطح ۲
میانگین نظری = ۲/۵	متغیر	کیفیت صدا	کیفیت تصویر	هماهنگی	زمان دوره	کیفیت مدرس	کیفیت محتوا	کیفیت تدریس	کیفیت آزمون	کیفیت سامانه	رضایت کلی	یادگیری ادراکی
	میانگین	۳/۵۴	۳/۴۷	۳/۵۲	۳/۵۳	۳/۵۳	۳/۵۵	۳/۵۴	۳/۵۴	۳/۵۷	۳/۵۳	۳/۵۷
	انحراف استاندارد	۰/۴۸	۰/۵۰	۰/۴۸	۰/۵۲	۰/۴۵	۰/۴۵	۰/۴۹	۰/۴۷	۰/۵۳	۰/۴۶	۰/۴۶
	وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، تحلیل داده‌های سطح ۱ نشان می‌دهد که فراگیران دوره فوق را در ابعاد هشت‌گانه سطح واکنش بالاتر از میانگین نظری ارزیابی کرده‌اند و در مجموع از دوره رضایت داشتند. همچنین تحلیل داده‌های سطح ۲ نشان می‌دهد که به زعم فراگیران، شرکت در دوره آموزشی فوق منجر به کسب دانش و مهارت شده است.

نقاط قوت	فراوانی	نقاط ضعف	فراوانی
رضایت از دوره	۳۸	ایترنت ضعیف	۲
تدریس	۱۳	آزمون ضعیف دوره	۱
استفاده از وسایل کمک‌آموزشی	۱۲	صدا و صداپردازی نامناسب	۱
پشتیبانی از دوره	۹		
محتوای دوره	۷		
مجازی بودن دوره	۱		

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، به زعم فراگیران، از جمله نقاط قوت اصلی دوره فوق عبارتند از:

۱. عالی و خوب بودن دوره
۲. استفاده از مثال‌ها و تشریح مطالب
۳. استفاده از اسلایدها و کلیپ‌های آموزشی
۴. پشتیبانی و اطلاع‌رسانی خوب از دوره
۵. مفید، کاربردی، و علمی بودن و تناسب مطالب با نیازهای جوانان
۶. مجازی بودن دوره

با این وجود، دوره فوق با نواقصی نیز همراه بود، از جمله:

۱. ضعیف بودن اینترنت

۲. وقت کم آزمون

۳. وجود نویز در صدای مدرس

عنوان دوره	مدرسان	تعداد پاسخگویان
مهارت‌های گزارش‌نویسی در سازمان‌های مردم‌نهاد جوانان	امین شول سیرجانی	۱۶۵

		سطح ۱										سطح ۲
میانگین نظری = ۲/۵	متغیر	کیفیت صدا	کیفیت تصویر	هماهنگی	زمان دوره	کیفیت مدرس	کیفیت محتوا	کیفیت تدریس	کیفیت آزمون	کیفیت سامانه	رضایت کلی	یادگیری ادراکی
	میانگین	۳/۵۴	۳/۵۳	۳/۵۲	۳/۵۰	۳/۵۱	۳/۵۶	۳/۵۲	۳/۴۸	۳/۵۷	۳/۵۴	۳/۵۲
	انحراف استاندارد	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۵۶	۰/۶۴	۰/۵۳	۰/۵۴	۰/۵۶	۰/۵۷	۰/۵۹	۰/۶۲	۰/۵۹
	وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، تحلیل داده‌های سطح ۱ نشان می‌دهد که فراگیران دوره فوق را در ابعاد هشت‌گانه سطح واکنش بالاتر از میانگین نظری ارزیابی کرده‌اند و در مجموع از دوره رضایت داشتند. همچنین تحلیل داده‌های سطح ۲ نشان می‌دهد که به زعم فراگیران، شرکت در دوره آموزشی فوق منجر به کسب دانش و مهارت شده است.

فرآوانی	نقاط قوت	فرآوانی	نقاط ضعف
۳	رضایت از دوره	۴۰	تدریس ضعیف
۲	آموزنده بودن دوره	۱۹	مدرس ضعیف
	محتوای دوره	۱۸	
	پشتیبانی از دوره	۱۷	
	تدریس	۱۱	
	مدرس	۵	

همانگونه که از جدول فوق مشخص است، به زعم فراگیران، از جمله نقاط قوت اصلی دوره فوق عبارتند از:

۱. عالی و مناسب بودن دوره
۲. یادگیری مطالب مختلف همچون انواع گزارش‌ها، اهمیت و استانداردهای تهیه گزارش، و گزارش‌نویسی در سازمان‌های مردم‌نهاد
۳. مفید، کامل، و کاربردی بودن مطالب
۴. پشتیبانی و اطلاع‌رسانی مناسب از دوره
۵. ارائه شیوا و قابل فهم مطالب

۶. تسلط مدرس بر مطالب

با این وجود، دوره فوق با نواقصی نیز همراه بود، از جمله:

۱. تئوریک بودن آموزش و عدم استفاده از مورد و مثال در تدریس

۲. سرعت پایین تدریس مدرس